

19.2.1947 Tarihli ve 5016 Sayılı Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine Dair Kanunun Değişik 2 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (1/699)

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi Başkanlığı

Sayı : K.K.T.D. 18/101-1508/04302

17 Mayıs 1983

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 2.5.1983 tarihinde kararlaştırılan «19.2.1947 Tarihli ve 5016 Sayılı Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine Dair Kanunun Değişik 2 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Bilgilerini, tasarının komisyonlarda ve Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

ULUSLARARASI PARA FONU (IMF) 8 İNCİ KOTA ARTTIRIMI GEREKÇESİ

Uluslararası Para Fonu (IMF) Anasözleşmesi hükümleri uyarınca IMF Governörler Kurulu Fon kotalarını beş yıldan fazla olmayan aralarla genel bir gözden geçirmeye tabi tutmaktadır.

Ancak, 8 inci Kota Arttırımı 1981 yılı başından beri her toplantının gündem maddesi olmuş, ABD'nin IMF'nin kaynaklarının arttırılması gereğine inanmaması nedeniyle çalışmalar hep teknik düzeyde sürdürülmüştür.

1982 yazında Meksika, Brezilya ve Arjantin'de görülen ekonomik krizler, bu ülkelerin ticarî bankalara olan borçlarını ödeyememeleri uluslararası para sistemini sarsma tehlikesi yaratmış ve IMF kaynaklarının arttırılmasını çok acil bir duruma getirmiştir.

Bu ortamda ABD'nin tutum değiştirmesi üzerine bu konudaki çalışmalar hızlandırılarak IMF Governörler Kuruluna danışman niteliğindeki Geçici Komite toplantısı öngörüldüğünden daha erken bir tarihe alınmış ve halen 61 060 milyar SDR olan kotalar toplamının yüzde 47.5 arttırılarak 90 035 milyar SDR olması karara bağlanmıştır.

Bu Kota Arttırımının diğer kota arttırmılarından bir farkı ilk kotaların belirlenmesinde kullanılan formüllerin yeniden oluşturulması konusunun gündeme gelmesi ve belirleyici faktörlerin değiştirilerek 10 değişik formülün geliştirilmesidir.

Kotaların Fon'un işlemleri için malî kaynaklarının anakaynağı olmaya devam etmesi ve bu artışın Fon'un 1980'li yıllarda işlemlerini sağlayacak bir büyüklükte olması gereği Fon kaynaklarının arttırılmasında göz önüne alınan faktörlerin başında gelmektedir.

Diğer bir faktör ise üye ülkelerin ödemeler dengeleri açıklarının finansmanı için Fon'un desteğine olan gereksinimlerinin 1980'li yıllarda azalmayacağı görüşünün ağırlık kazanmasıdır.

Bunlara ek olarak, 8 inci Kota Arttırımı çerçevesinde Fon'un genişletilmesi fırsatının farklı ülke grupları arasında tam bir dengenin sağlanması durumunu dikkate alarak, üye ülkelerin kotalarının dünya ekonomisi

içindeki görelî durumlarına uygun bir hale getirilmesinde kullanılması görüşünün giderek daha fazla ağırlık kazanması toplam artışın ülkelerin kotalarına nasıl yansıtılacağına temel teşkil etmiştir.

Bu görüş ışığında ortaya atılan, toplam artışın belli bir oranının eşit olarak, diğer kısmının ise belirli ülkelerin dünya ekonomisi içindeki görelî durumlarındaki iyileşmeyi yansıtmak üzere selektif olarak dağıtılması görüşü benimsenmiş ve bu oranlar eşit orantılı kısım için yüzde 40 selektif kısım için ise yüzde 60 olarak belirlenmiştir.

Bu durumda, halen 300 milyon SDR olan ülkemiz kotası 429.1 milyon SDR'ye çıkacak ve 0.491 olan toplam kotalar içindeki payımız 0.477 olacaktır. Artış tutarı olan 129.1 milyon SDR'nin yüzde 25'ini oluşturan 32 275 000 SDR (yaklaşık 35.5 milyon \$) ya SDR olarak ya da Fon tarafından belirlenecek başka bir ülkenin para birimi cinsinden ödenecektir. Geri kalan yüzde 75'i oluşturan 96 825 000 SDR (yaklaşık 106.5 milyon \$) karşılığı yaklaşık 28.8 milyar Türk Lirası olarak Fon'a ödenmesi gerekmektedir.

Kota Arttırımı ile ülkemizin IMF kaynaklarındandaha fazla yararlanma olanağı olacaktır.

Söz konusu Kota Arttırımının yürürlüğe girmesi için her üye ülke yasal onaylarını en geç 30 Kasım 1983 tarihine kadar Fon'a bildirmek zorundadır. Üye ülkeler kota artışlarını, Fon'a yasal onaylarını bildirdiklerini tarihten veya Fon'a yasal onayını bildiren üyelerin toplamı, toplam oygücünün yüzde 70'ini oluşturduğu tarihten, hangisi daha sonra gerçekleşirse, o tarihten itibaren 30 gün içinde Fon'a artışın yüzde 25'lik diliminin ödenmesini yapacaklardır.

TC

Danışma Meclisi

Bütçe - Plan Komisyonu

Başkanlığı

Sayı : 1/696 - 239

20 Mayıs 1983

MALİ İŞLER KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

Esas Komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiş bulunan «19.2.1947 Tarihli ve 5016 Sayılı Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine Dair Kanunun Değişik 2 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı» yazımız ekinde gönderilmiştir.

Danışma Meclisi Başkanlığınca Komisyonunuzun görüşünün alınması uygun görüldüğünden, İçtüzüğün 33 ve 36 ncı maddesi gereğince teklif hakkındaki görüşünüzün bildirilmesini arz ve rica ederim.

Dr. Tandoğan TOKGÖZ

Bütçe - Plan Komisyonu Üyesi

TC

Danışma Meclisi

Mali İşler Komisyonu

Esas No. : 1/699

Sayı : 50

13 Haziran 1983

BÜTÇE - PLAN KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

İlgi : 20.5.1983 tarih ve 239 sayılı yazınız.

Hakkında görüşümüz istenen «19.2.1947 Tarihli ve 5016 Sayılı Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine Dair Kanunun Değişik 2 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı» Komisyonumuzun 2.6.1983 tarihli birleşiminde görüşülmüştür.

Komisyonumuz tasarımı ihtisasına giren biçimiyle benimsemiştir.

Saygıyla arz ederiz.

Hilmi SABUNCU

Mali İşler Komisyonu Başkanı

Danışma Meclisi

(S. Sayısı : 507)

Bütçe - Plan Komisyonu Raporu

TC

Danışma Meclisi

Bütçe - Plan Komisyonu

Esas No. : 1/699

Karar No. : 148

31 Mayıs 1983

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca 17.5.1983 tarihinde Danışma Meclisi Başkanlığına sunulan ve Yüksek Başkanlığınızca 18.5.1983 tarihinde Komisyonumuza havale edilen «19.2.1947 Tarihli ve 5016 Sayılı Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine Dair Kanunun Değişik 2 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı» ve gerekçesi, Komisyonumuzun 31.5.1983 günlü 69 uncu Birleşiminde Hükümet temsilcilerinin de katılımıyla görüşülmüştür.

Tasarı, Uluslararası Para Fonu kaynaklarının artırılması için, halen 300 milyon SDR olan ülkemiz kotasının 429.1 milyon SDR'ye çıkarılmasını, bu artırım ile ülkemizin IMF kaynaklarından daha fazla yararlanma olanağının sağlanmasını öngörmektedir.

Tasarının incelenmesinde; 5016 sayılı Kanunun, 7.11.1980 tarihli ve 2335 sayılı Kanunla değiştirilen 2 nci maddesinin değiştirilmesini öngören çerçeve 1 inci madde ile, yürürlük ve yürütmeyi düzenleyen 2 ve 3 üncü maddeleri Hükümetten geldiği şekliyle aynen kabul edilmiştir.

Yüksek Başkanlığa saygıyla arz olunur.

Tandoğan TOKGÖZ

Başkan

Orhan BAYSAL

Başkanvekili

Cemil ÇAKMAKLI

Sözcü

Bahtiyar UZUNOĞLU

Kâtip

Mustafa ALPDÜNDAR

Üye

Toplantıda bulunamadı

Muhsin Zekâi BAYER

Üye

M. Nedim BİLGİÇ

Üye

Recâi DİNÇER

Üye

Ahmet Senvar DOĞU

Üye

Ayhan FIRAT

Üye

Abdurrahman Ali GİRMEN

Üye

Özer GÜRBÜZ

Üye

Hayati GÜRTAN

Üye

S. Sırrı KIRCALI

Üye

Turgut KUNTER

Üye

Necmettin NARLIOĞLU

Üye

Ertuğrul Zekâi ÖKTE

Üye

Tülay ÖNEY

Üye

Salih Necdet ÖZDOĞAN

Üye

Evliya PARLAK

Üye

Muzaffer SAĞIŞMAN

Üye

İbrahim ŞENOCAK

Üye

Turgut TAN

Üye

M. Ali Öztürk TEKELİ

Üye

Türe TUNÇBAY

Üye

Cahit TUTUM

Üye

Şadan TUZCU

Üye

Toplantıda bulunamadı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

19.2.1947 Tarihli ve 5016 Sayılı Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine Dair Kanununun Değişik 2 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 5016 Sayılı Kanunun değişik 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 2. — Milletlerarası Para Fonu ve Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına yapılması gereken ödemeler gelecek yıllar bütçelerine konulacak ödeneklerden mahsup edilmek üzere, avans olarak yerine getirilebilir. Bu avansların toplamı, Milletlerarası Para Fonu için 429 100 000 özel çekme hakkı karşılığını ve Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankası için 1 Temmuz 1944 tarihinde geçerli ağırlık ve safıktaki 315 800 000 ABD doları karşılığını geçemez.»

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan
B. Ulusu

Devlet Bakanı

Başbakan Yardımcısı
Z. Baykara

Devlet Bakanı V.
A. B. Kafaoğlu

Dışişleri Bakanı
I. Türkmen

Ticaret Bakanı
K. Cantürk

Tarım ve Orman Bakanı
Prof. Dr. S. Özbek

Kültür ve Turizm Bakanı
İ. Evliyaoğlu

Devlet Bakanı
Prof. Dr. I. Öztürk

Adalet Bakanı
R. Bayazıt

Maliye Bakanı
A. B. Kafaoğlu

Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı
Prof. Dr. K. Kılıçturgay

Çalışma Bakanı
Prof. Dr. T. Esener

İmar ve İskân Bakanı
Prof. Dr. A. Samsunlu

Sosyal Güvenlik Bakanı
S. Şide

BÜTÇE - PLAN KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

19.2.1947 Tarihli ve 5016 Sayılı Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine Dair Kanununun, 7.11.1980 Tarihli ve 2335 Sayılı Kanunla Değişik 2 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

2.5.1983

Devlet Bakanı V.
M. Özgünes

Millî Savunma Bakanı
Ü. H. Bayülken

Millî Eğitim Bakanı
H. Sağlam

Gümrük ve Tekel Bakanı
Prof. Dr. A. Bozer

Sanayi ve Tek. Bakanı
M. Turgut

Köy İş. ve Koop. Bakanı
M. R. Güney

Devlet Bakanı
M. Özgünes

İçişleri Bakanı
S. Çetiner

Bayındırlık Bakanı
Dr. T. Önalp

Ulaştırma Bakanı
Prof. Dr. M. Aysan

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
F. İlkel

Gençlik ve Spor Bakanı
V. Özgül